

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 168
Havet og kysten mellem Præstø Fjord og
Grønsund

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 168 Havet og kysten mellem
Præstø Fjord og Grønsund

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Jan Kofod Winther

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

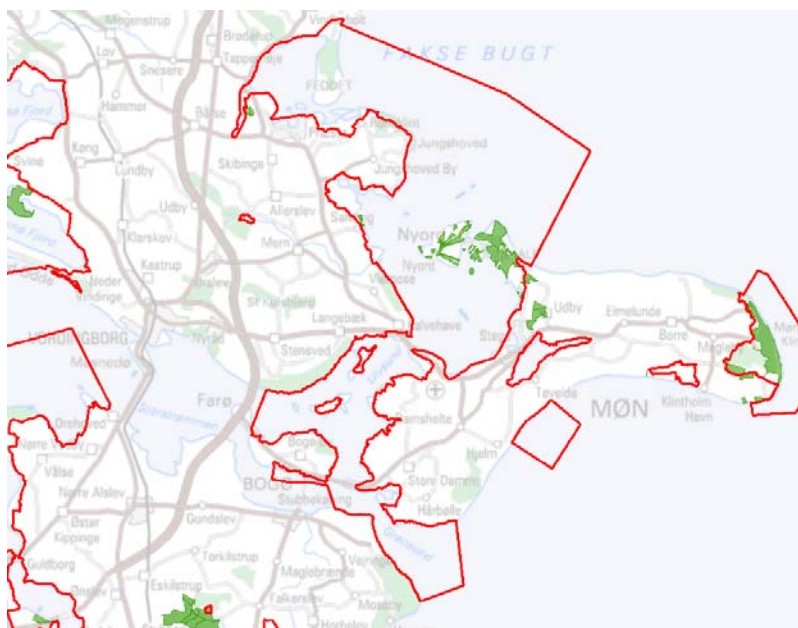
978-87-7279-824-0

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N168 *Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 414 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området. Kortet viser områdegrænser for flere N 2000 – områder.

I denne plejeplan er arealer og indsats opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper, skovnaturtyper og arter. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

For supplerende læsning henvises til Naturstyrelsen Storstrøms hjemmeside.

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015, dog 2021 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-område 168 omfatter havet og kysterne mellem det sydøstlige Sjælland, Møn og Falster, fra Præstø Fed i nord til Hestehoved Fyr på Falster i syd, fra Farødæmningen i vest til Hollændergrund nord for Ulvshale mod øst.

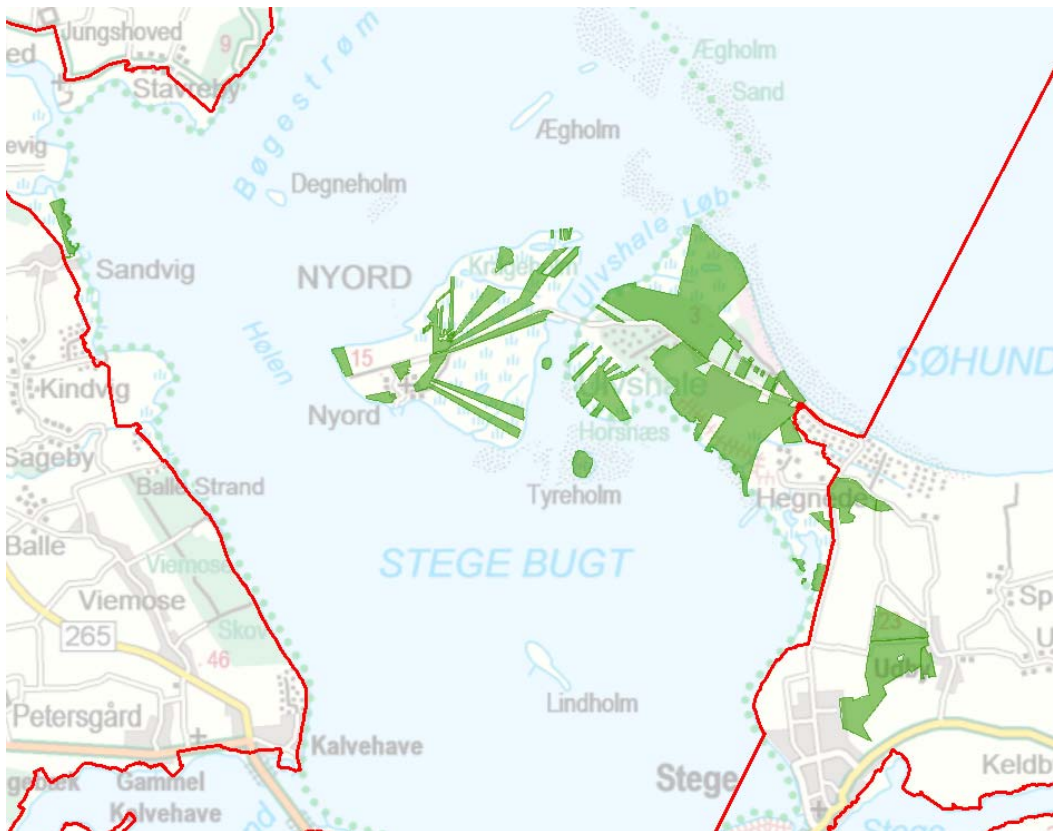
Den marine del af området udgøres af lavvandede bugter, fjorde og sunde med sandbund og spredte sten. Strømforholdene er meget varierede og bidrager til et afvekslende kystlandskab. Flere steder aflejrer havet strandvolde i krumoddesystemer, tydeligst på Ulvshale-Nyord og Præstø Fed. Her har vand og vind opbygget landskaber med rev, rullestensstrandvolde, klitter, strandenge og vadeblader.

Landarealet er bortset fra Ulvshale, Præstø Fed og området ved Even Sø mere eller mindre smalle kystnære områder med vekslende lysåbne områder og skovarealer.

Områdets samlede areal er på 32.972 ha, hvoraf ca. 4.200 ha er landareal.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Indenfor området ejer Naturstyrelsen store strandengsarealer og en række arealer med naturtyper, knyttet til mager jordbund. Desuden ejer styrelsen store områder med ege-blandskov og noget mindre med den sjældnere type stilkeke-krat.

Billede 2 Naturstyrelsens arealer (stærk grøn farve på kortet) i Natura 2000-området ligger for størstedelen på Nyord og Ulvshale.

Tabel A1 Naturtyper i plejeplanen

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	1330	Strandeng	165
	2130	Grå/grøn klit	23
	2140	Klithede	1
	2190	Klitlavning	7
	2250	Enebærklit	5
	4030	Tør hede	9
	5130	Enekrat	10
	6230	Surt overdrev	14
	6410	Tidvis våd eng	3
	7230	Rigkær	14
			252
Skovnaturtyper	91E0	Elle- og askeskov	4
	9130	Bøg på muld	1
	9160	Ege-blandskov	53
	9190	Stilkeke-krat	16
		73	
Ialt			325

Tabel A1 viser Naturstyrelsens arealer med kortlagte naturtyper i området. Tabel A2 viser de arter fra udpegningsgrundlaget, der forekommer (eller som potentielt vil kunne indfinde sig med den rette forvaltning) i Naturstyrelsens del af området.

(Levesteder for) arter	Nr.	Navn
	A017	Skarv
	A036	Knopsvane
	A037	Pibesvane
	A038	Sangsvane
	A043	Grågås
	A045	Bramgås
	A050	Pibeand
	A054	Spidsand
	A056	Skeand
	A061	Troldand
	A070	Stor skallesluger
	A075	Havørn
	A081	Rørhøg
	A103	Vandrefalk
	A119	Plettet rørvagtel
	A125	Blishøne
	A132	Klyde
	A140	Hjejle
	A151	Brushane
	A191	Splitterne
	A193	Fjordterne
	A194	Havterne
	A195	Dværgterne
	1014	Skæv vindelsnegl
	1016	Sumpvindelsnegl
	1166	Stor vandsalamander
	1308	Bredøret flagermus
	1365	Spættet sæl

Tabel A2 Arter i plejeplanen

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for lysåbne naturtyper, skovnaturtyper og arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype, og det samme kan være tilfældet for en art.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift, ligesom der kan være fastlagt flere tiltag for en art.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

❖ Lysåbne naturtyper

Der foretages *løbende* pleje ved f.eks. græsning på over 150 ha strandenge og knap 60 ha andre habitatnaturtyper.

Der foretages *enkeltstående* indgreb i form af rydning af opvækst på knap 30 ha.

Der iværksættes konvertering af ca. 2 ha ikke-habitatnatur, der søges udviklet til habitatnaturtypen 7230 rigkær.

Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

			Periodens mål	Ha (ca.)
Eksisterende habitatnatur	1330	Strandeng	Naturlig dynamik	12
			Naturtypebevarende pleje	153
	2130	Grå/grøn klit	Naturlig dynamik	11
			Naturtypebevarende pleje	12
	2140	Klithede	Naturtypebevarende pleje	1
	2190	Klitlavning	Naturlig dynamik	5
			Naturtypebevarende pleje	2
	2250	Enebærklit	Naturtypebevarende pleje	5
	4030	Tør hede	Naturtypebevarende pleje	9
	5130	Enekrat	Naturtypebevarende pleje	10
	6230	Surt overdrev	Naturtypebevarende pleje	14
	6410	Tidvis våd eng	Naturtypebevarende pleje	3
7230	Rigkær	Naturlig dynamik	1	
		Naturtypebevarende pleje	14	
Potentiel habitatnatur			Udvikling mod 7230 Rigkær	2

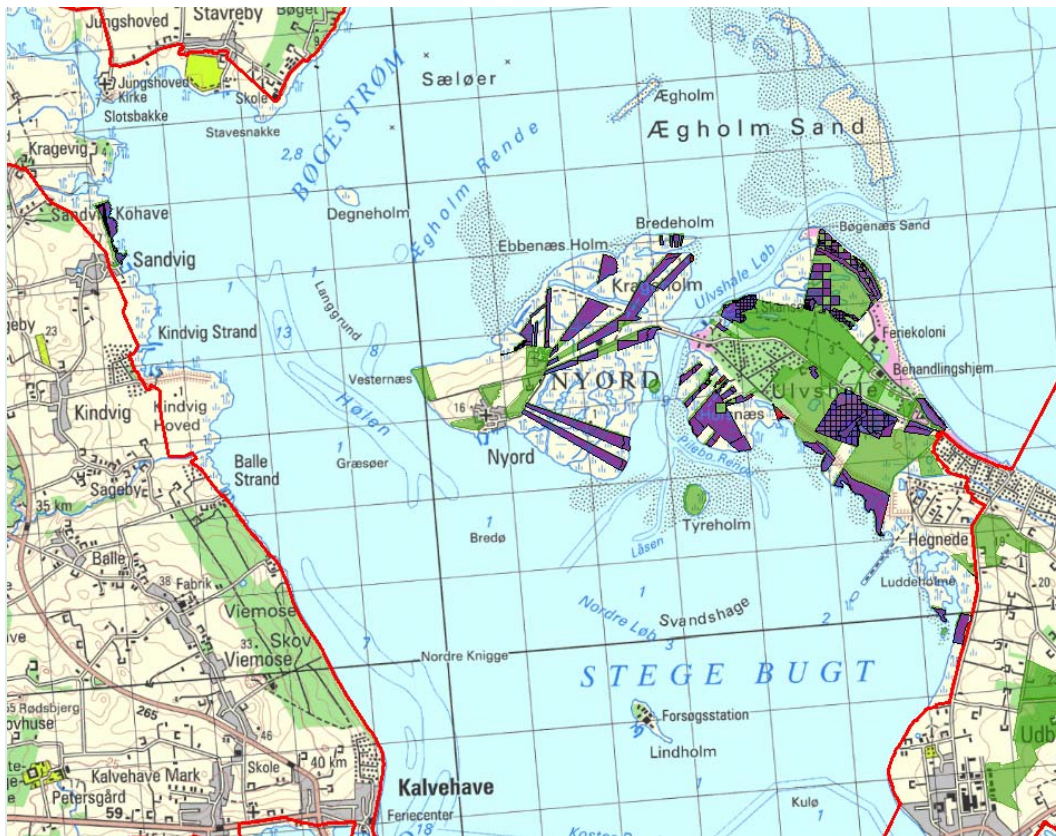
Tabel C. Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

			Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Eksisterende habitatnatur	1330	Strandeng	Andet areal uden drift	eksisterende	12
			Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	<1
			Rydning af opvækst	eksisterende	<1
			Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslæde	eksisterende	7
				nyt	17
	Græsning	eksisterende	153		
	2130	Grå/grøn klit	Andet areal uden drift	eksisterende	11
			Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	1
			Rydning af opvækst	eksisterende	1
			Græsning	eksisterende	10
	2140	Klithede	Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	<1
			Rydning af opvækst	eksisterende	<1
			Græsning	eksisterende	1
	2190	Klitlavning	Andet areal uden drift	eksisterende	5
			Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	1
			Rydning af opvækst	eksisterende	<1
			Græsning	eksisterende	1
	2250	Enebærklit	Rydning af bevoksning	nyt	2
			Rydning af opvækst	eksisterende	1
			Græsning	eksisterende	5
	4030	Tør hede	Rydning af opvækst	eksisterende	6
			Græsning	eksisterende	9
	5130	Enekrat	Rydning af opvækst	eksisterende	7
			Græsning	eksisterende	10
	6230	Surt overdrev	Rydning af opvækst	eksisterende	7
			Græsning	eksisterende	14
	6410	Tidvis våd eng	Rydning af opvækst	eksisterende	2
			Græsning	eksisterende	3
7230	Rigkær	Andet areal uden drift	eksisterende	1	
		Rydning af opvækst	eksisterende	5	
		Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslæde	eksisterende	1	
		Græsning	eksisterende	14	
		Hegning	eksisterende	<1	
Potential habitatnatur			Rydning af bevoksning	nyt	1
			Rydning af opvækst	nyt	1
			Græsning	eksisterende	2

I tabel C er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Billede 3. Kort som viser Naturstyrelsens arealer med lysåbne naturtyper, der løbende plejes (lilla farve).

❖ Skovnaturtyper

Skovnaturtyper sikres primært ved en skovnaturtypebevarende drift og pleje, og ca. 73 ha omfattes af en såkaldt basissikring ([link til definition](#)). Der sker en supplerende sikring ved bevarelse af et antal store træer til henfald på de samme arealer, og ca. 21 ha omfattes af græsningsdrift.

I øvrigt er ca. 1 ha udlagt til urørt skov.

Tabel D Mål for skovnaturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
91E0	Elle- og askeskov	Naturlig dynamik	1
		Sikring af naturtypen	4
		Skovnaturtypebevarende drift	3
9130	Bøg på muld	Sikring af naturtypen	1
		Skovnaturtypebevarende drift	1
9160	Ege-blandskov	Sikring af naturtypen	53
		Skovnaturtypebevarende drift	53
		Naturtypebevarende pleje	53
9190	Stilkege-krat	Sikring af naturtypen	16
		Skovnaturtypebevarende drift	16
		Naturtypebevarende pleje	16

Tabel E Forvaltning af skovnaturtyper

		Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
91E0	Elle- og askeskov	Urørt skov	nyt	1
		Hegning	nyt	2
		Basissikring af skovnaturtyper	eksisterende	3
		Ingen jordbearbejdning	eksisterende	3
		Bevarelse af mindst 5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	3
		Græsningsskov	eksisterende	<1
			nyt	2
9130	Bøg på muld	Basissikring af skovnaturtyper	nyt	1
		Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	1
9160	Ege-blandskov	Bekæmpelse af andre problemarter	nyt	53
		Hegning	nyt	2
		Basissikring af skovnaturtyper	eksisterende	53
		Ingen jordbearbejdning	eksisterende	53
		Bevarelse af mindst 5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	53
		Græsningsskov	nyt	2
9190	Stilkege-krat	Bekæmpelse af andre problemarter	nyt	16
		Hegning	nyt	12
		Basissikring af skovnaturtyper	eksisterende	16
		Ingen jordbearbejdning	eksisterende	16
		Bevarelse af mindst 5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	16
		Græsningsskov	eksisterende	5
			nyt	12

I tabel E er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

❖ **Arter**

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af indsatsen for naturtyperne i området. I nogle tilfælde kan der være behov for en særlig artsindsats. Disse tiltag fremgår af tabel G. Bemærk dog, at tabel G *ikke* indeholder Naturstyrelsens *myndighedsmæssige* artsforvaltning via vildtreservater.

	Periodens mål
A017 Skarv	Sikring af artens levested
A036 Knopsvane	
A037 Pibesvane	
A038 Sangsvane	
A043 Grågås	
A045 Bramgås	
A050 Pibeand	
A054 Spidsand	
A056 Skeand	
A061 Troldand	
A070 Stor skallesluger	
A075 Havørn	
A081 Rørhøg	
A103 Vandrefalk	Beskyttelse mod forstyrrelser
A119 Plettet rørvagtel	
A125 Blishøne	Sikring af artens levested
A132 Klyde	
A140 Hjejle	
A151 Brushane	Beskyttelse mod forstyrrelser
A191 Splitterne	
A193 Fjordterne	Sikring af artens levested
A194 Havterne	
A195 Dværgterne	
1014 Skæv vindelsnegl	
1016 Sumpvindelsnegl	
1166 Stor vandsalamander	
1308 Bredøret flagermus	
1365 Spættet sæl	

Tabel F Mål for arter

Når der i tabel G på næste side står "Ingen indsats i perioden aht. art alene", betyder det, at Naturstyrelsen ikke planlægger yderligere indsats for denne art end den pleje, der er oplyst under naturtyperne, eller som følger af reservatbestemmelser.

Tabel G Specifik artspleje

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Antal enheder	Enhed
A017 Skarv	Ingen indsats i perioden aht. art alene			
A036 Knopsvane				
A037 Pibesvane				
A038 Sangsvane				
A043 Grågås				
A045 Bramgås				
A050 Pibeand				
A054 Spidsand				
A056 Skeand				
A061 Trolldand				
A070 Stor skallesluger				
A075 Havørn				
A081 Rørhøg	Anden særlig udformning af arealplejen	eksisterende		
A103 Vandrefalk	Ingen indsats i perioden aht. art alene			
A119 Plettet rørvagtel	Aktiv lukning af dræn og grøfter	nyt	13	ha
	Anden begrænsning af færdsel	nyt		
A125 Blishøne	Ingen indsats i perioden aht. art alene			
A132 Klyde				
A140 Hjejle				
A151 Brushane	Aktiv lukning af dræn og grøfter	nyt	13	ha
	Anden begrænsning af færdsel	nyt		
	Begrænsning af prædation	eksisterende		
A191 Splitterne	Ingen indsats i perioden aht. art alene			
A193 Fjordterne				
A194 Havterne				
A195 Dværgterne				
1014 Skæv vindelsnegl				
1016 Sumpvindelsnegl				
1166 Stor vandsalamander				
1308 Bredøret flagermus				
1365 Spættet sæl				

I tabel G er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

❖ Ændring af naturtype

Som tidligere nævnt skal nogle af områdets arealer uden habitatnatur udvikle sig til naturtyper på sigt. Tabellerne H viser, hvad periodens indsats forventes at betyde for de enkelte naturtypers udstrækning på sigt.

Udvidelsesmål	Forøgelse på sigt, ca. ha
Udvikling mod 7230 rigkær	2
<i>Ialt</i>	2

Tabel H Planlagte udvidelser af naturtyper

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

Indenfor området ejer Naturstyrelsen store strandengsarealer og en række arealer med naturtyper, knyttet til mager jordbund. Desuden ejer styrelsen store områder med ege-blandskov og noget mindre med den sjældnere type stilkege-krat.

Tabel a. Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	1330	Strandeng	165
	2130	Grå/grøn klit	23
	2140	Klithede	1
	2190	Klitlavning	7
	2250	Enebærklit	5
	4030	Tør hede	9
	5130	Enekrat	10
	6230	Surt overdrev	14
	6410	Tidvis våd eng	3
	7230	Rigkær	14
			252
Skovnaturtyper	91E0	Elle- og askeskov	4
	9130	Bøg på muld	1
	9160	Ege-blandskov	53
	9190	Stilkege-krat	16
			73
Ialt			325

Indsats for naturtyperne

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i 3 tabeller:

- Lysåbne naturtyper
- Skovnaturtyper
- Planlagte udvidelser af naturtyperne

I tabel b og c skelnes mellem "Eksisterende driftsplan mv." og "Nyt", da der allerede ifølge driftsplaner m.m. for styrelsens arealer skal ske en drift/pleje, der bidrager til at gennemføre plejeplanen.

Tabel b. Planlagt indsats for lysåbne naturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Areal uden drift	eksisterende	29
		29
Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	2
		2
Rydning af uønsket opvækst	eksisterende	29
	nyt	2
		31
Slåning eller slæt	eksisterende	8
	nyt	17
		25
Græsning	eksisterende	221
		221

Tabel c. Planlagt indsats for skovnaturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Urørt skov	nyt	1
		1
Bekæmpelse af andre problemarter	nyt	69
		69
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	eksisterende	72
	nyt	1
		73
Ingen jordbearbejdning	eksisterende	72
		72
Bevarelse af store træer til henfald	eksisterende	73
		73
Gamle driftsformer i skov	eksisterende	5
	nyt	16
		21

Udvidelsesmål	Forøgelse på sigt, ca. ha
Udvikling mod 7230 rigkær	2
Ialt	2

Tabel d. Planlagte udvidelser af naturtyper

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for rørhøg, plettet rørvagtel og brushane, som fremgår af tabel e.

Tabel e Planlagt indsats for arter *udover* indsatsen for naturtyperne

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Enhed	Antal enheder
A081 Rørhøg	Anden særlig udformning af arealplejen	eksisterende		
A119 Plettet rørvagtel	Begrænsning af skadelig færdsel	nyt		
	Forbedring af hydrologi	nyt	ha	13
A151 Brushane	Begrænsning af prædation	eksisterende		
	Begrænsning af skadelig færdsel	nyt		
	Forbedring af hydrologi	nyt	ha	13

I tabel e er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura 2000-planen](#)

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

En stor del af Natura 2000-områdets landareal er fredet og kan være omfattet af plejeplaner.

Driften af et konkret areal kan være bestemt af en indgået plejeaftale, fx en MVJ-ordning, af kortere eller længere varighed.

Der er udført naturforvaltningsprojekter på lysåbne arealer på Ulvshale og Nyord som led i EU-støttede LIFE-projekter. På Nyord har de største lodsejere etableret et græsningslav mhp. på plejen af strandengene.

Færdsel, herunder jagt og fiskeri, er reguleret af 3 vildtreservatordninger i området.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen for 1. planperiode iværksættes, er der en lille risiko for yderlig tilgroning med vedplanter, tagrør og ørnebregne, som kan skade ikke blot naturtyperne strandeng, grå/grøn klit, klithede, klitlavning, enebærklit, tør hede, enekrat, surt overdrev, tidvis våd eng og rigkær, men også levestederne for stor vandsalamander, sump- og skæv vindelssnegl, ternarter og ynglende vadefugle.

c) Miljøforhold i området, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

Den planlagte drift og pleje vil ændre udbredelsen og tilstanden af forskellige skovnaturtyper.

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag, herunder de ovenfor nævnte problemer med tilgroning. Men også invasive arter kan true udpegningsgrundlaget.

Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via en udvidelse af de områder, der plejes. Den planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag. Planen kan dog indebære visse lokale adgangsbeholdninger af hensyn til ynglende fuglearter.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		De i området forekommende bilag IV-arter markfirben og stor vandsalamander forventes ikke påvirket i nævneværdig grad af plejeplanen. Rydning af skyggende vegetation i tørre naturtyper kan være til gavn for det varmeydende markfirben.

Jordbund		X	
Vand	X		Der planlægges en grundvandshævning på et mindre areal, som vil gavne naturtypen i det berørte område.
Luft		X	
Klimatiske faktorer		X	
Materielle goder		X	
Landskab	X		En forøgelse af græsningsområdet vil kunne styrke de landskabelige kvaliteter.
Kulturarv, herunder kirker		X	
Arkitektonisk arv		X	
Arkæologisk arv		X	

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogrammet. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i N168 *Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, er der risiko for tilgroning i en række naturtyper og forringelse af forholdene for en række arter på udpegningsgrundlaget.

Den biologiske mangfoldighed forventes øget. Landskabsbilledet styrkes og hydrologien i mindre områder forbedres.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk